

Persbericht 26/02/2007: Nieuwe pijpleiding Tessenderlo Chemie dreigt Demer ernstig te verzilten

Tessenderlo Chemie plant een vervroegde hervergunningsaanvraag voor al haar Limburgse afdelingen. In de lopende vergunning (die nog geldt tot 2011) staat dat het bedrijf een oplossing voor haar zoutlozingen moet vinden. Om aan deze verplichting te ontsnappen wil het bedrijf een nieuwe vergunning. Daarin voorziet ze een pijpleiding van Tessenderlo naar Testelt. Daar zal het afvalwater in de Demer worden geloosd. De bestaande normen zouden daardoor met 500 % worden overschreden. Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt verwerpen deze oplossing die de Demer zware schade zou toebrengen. Ze vragen het bedrijf met een andere én bredere oplossing te komen.

Lozingspijp naar de Demer in Testelt

Momenteel loost Tessenderlo Chemie (TC) zout afvalwater via twee kleinere waterlopen (de Laak en de Winterbeek) naar de Nete en de Demer. De Laak en de Winterbeek zijn zo goed als biologisch dood, de effecten op de Nete en de Demer zijn aanzienlijk. Volgens de huidige milieuvergunning moet TC ervoor zorgen dat alle waterkwaliteitsnormen tegen 1 januari 2011 gehaald worden. Uit een impactstudie van TC (die nu wordt gebruikt als basis voor een nieuwe vergunningsaanvraag) blijkt dat het bedrijf een effluentleiding wil aanleggen naar de Demer ter hoogte van Testelt, om daar de volledige vracht van zout afvalwater te lozen.

Lozing in Testelt onaanvaardbaar

De lozingen van TC in de Demer zullen de waterkwaliteit fors achteruit doen gaan. Nu reeds worden in de Demer waarden gemeten tot 500 mg chloride/liter (de norm is 200mg/l) en zijn de effecten op de visstand merkbaar. Na de bouw van de effluentleiding zou dit oplopen tot 1000 mg/l of meer – een overschrijding van de norm met een factor 5. TC heeft een impactstudie laten maken waarin ze tot de conclusie komen dat een lozing tot 750 mg/l geen ernstige impact zou hebben op het leefmilieu. Deze conclusie is echter weinig geloofwaardig. De methodologie van de studie wijkt gevoelig af van de Europese regels voor risicoanalyse van chemische stoffen. Moest die methodologie wél gevolgd zijn, dan zouden ze ongeveer uitgekomen zijn op de Vlaamse norm van 200 mg/l. Bovendien blijkt uit de studie van TC zelf dat er nu al negatieve effecten zijn van de huidige lozingen op de Demer. In die context is de bewering dat een verdubbeling van het zoutgehalte van de Demer geen effect zal veroorzaken, bijzonder ongeloofwaardig. Volgens de milieubeweging betekent de pijpleiding hoe dan ook een achteruitgang voor de Demer en komen de doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water ernstig in het gedrang.

Impact op Ontwikkelingsplan Demer onvoldoende bekeken

De negatieve impact van de voorgestelde oplossing kan echter nog veel groter zijn dan de achteruitgang van de waterkwaliteit in de Demer. Om een oplossing te bieden aan de herhaalde wateroverlast in de Demervallei, is het Ontwikkelingsplan Demer (OPD) uitgetekend. Dit plan voorziet via overstromingsgebieden in meer ruimte voor water en zorgt daardoor voor een duurzame oplossing van het overstromingsprobleem. Het plan is er gekomen na een uitgebreide consultatie van alle betrokkenen en er is een ruime consensus over wat nu voorligt. De impact van de zoutlozingen van TC op het OPD is echter niet in beeld gebracht. De gevolgen op lange termijn van overstromingen met zout water zijn niet bestudeerd. Een aantal van de gebieden die nu (en in de toekomst) onder water zouden komen

te staan, zijn beschermd onder de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Een diepgaande studie over de langetermijneffecten van deze lozingen op deze gebieden is een verplichting die rechtstreeks voortvloeit uit Europese wetgeving. Daar kan niet van worden afgeweken. Wanneer zou blijken dat er wel degelijk een negatieve impact is, wat te verwachten is, wordt het hele OPD op de helling gezet. BBL en Natuurpunt vrezen dat de ruime consensus die over het plan bestaat, verstoord dreigt te worden door de nieuwe plannen van TC.

Geen sanering van de historische vervuiling?

BBL en Natuurpunt merken ook op dat, in tegenstelling tot andere historische vervuiling (bijvoorbeeld de cadmiumvervuiling door Umicore), er nog altijd geen oplossing in zicht is voor de historische vervuiling van bodem en grondwater door TC. Er zijn meer dan 3000 percelen waarvan de bodem vervuild is met zware metalen, zouten en radioactiviteit. Bovendien is het grondwater vervuild met zouten en kankerverwekkende stoffen tot op een diepte van meer dan 100 meter. Het bedrijf noch de Vlaamse overheid maken werk van de sanering van deze historische vervuiling. Het is echter duidelijk dat een dergelijke sanering onlosmakelijk verbonden is met een "totaaloplossing" voor het bedrijf. TC moet de verantwoordelijkheid nemen voor de door haar veroorzaakte verontreiniging. BBL en Natuurpunt dringen er dan ook op aan dat het bedrijf op korte termijn samen met de Vlaamse overheid een constructieve oplossing naar voren schuift.

Conclusie

Op basis van wat er vandaag op tafel ligt, menen BBL en Natuurpunt dat de voorgestelde oplossing van TC geen goede en zeker geen volledige oplossing is. De organisaties vragen dat eindelijk gezocht wordt naar een "totaaloplossing" voor het bedrijf, en dat alle problemen aangepakt worden. De tijd van halfslachtige oplossingen is voorbij. Dit impliceert dat andere opties bekeken worden voor het lozingsprobleem, waarbij er geen impact meer is op de Demer en waarbij de uitvoerbaarheid van het OPD niet in het gedrang komt. Daarnaast moet TC eindelijk zijn verantwoordelijkheid nemen inzake de historische vervuiling en moet het bedrijf werk maken van de sanering van de vervuilde gronden. Enkel als aan deze voorwaarden is voldaan, kan men eraan denken het woord "oplossing" in de mond nemen.